

Dosarul nr. 2ra-546/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. C. Vârlan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Lipcan împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Alexandru Lipcan, reprezentat de avocatul Anatol Lupașcu, casată hotărârea din 5 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 13 iunie 2017, Alexandru Lipcan a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „CRIS „Registru” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 26 ianuarie 2015, întru executarea imediată a hotărârii din 26 ianuarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a fost emis ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr. 37p cu privire la executarea deciziei judecătorești privind restabilirea la serviciu a lui Alexandru Lipcan în funcția anterior ocupată de vicedirector general administrare.

Prin decizia din 1 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 26 ianuarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău a rămas neschimbată în partea ce ține de restabilirea la serviciu a lui, decizie devenită irevocabilă prin încheierea din 27 ianuarie 2016 a Curții Supreme de Justiție.

A menționat că, deși a obținut două câștiguri de cauză în litigiile de muncă cu pârâțul, acesta în permanență a manifestat ostilitate și rea voință în raport cu persoana lui, născocind tot feluri de pretexte pentru a-l intimida.

Astfel, la 9 noiembrie 2016, a fost emis ordinul nr. 538 cu privire la reducerea statelor de personal, ordin care din start este unul tendențios și care este întocmit vădit împotriva lui, ceea ce se poate constata din tot conținutul ordinului.

A remarcat că ordinul menționat nu corespunde cerințelor prevăzute în art.88 alin. (1) Codul muncii, potrivit căruia acesta urma să fie motivat din punct de vedere juridic sau economic, or trimiterile care se fac în preambulul ordinului la niște decizii ale Consiliului de administrație nu reprezintă temei juridic sau economic pentru emiterea ordinului.

Consiliul de administrație al ÎS „CRIS „Registru” nu a putut decide reducerea funcției de vicedirector general administrare din simplu motiv că această funcție nu a fost introdusă nici în structura ÎS „CRIS „Registru” și nici în statele de personal ale întreprinderii la momentul restabilirii lui în funcția de vicedirector general administrare, adică la 26 ianuarie 2015, potrivit hotărârii judecătorești.

Așadar, restabilirea în funcție a fost una formală, dânsul pe parcursul a doi ani neavând și neexecutând careva sarcini sau atribuții de serviciu.

Totodată, a evidențiat că deciziile Consiliului de administrație al ÎS „CRIS „Registru” la care se face trimiteri în ordinul nr. 538 din 9 noiembrie 2016 cu privire la reducerea statelor de personal, nu pot constitui temei juridic sau economic pentru emiterea acestuia.

Dimpotrivă, în ambele decizii se stabilește modificarea structurii organizatorice a ÎS „CRIS „Registru”, însă fără modificarea numărului existent al statelor de personal (1 945 de unități), precum și fără disponibilizarea angajaților.

A comunicat că tot la 9 noiembrie 2016, i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 692p cu privire la preavizarea salariatului despre reducerea funcției din statele de personal, prin care a fost preavizat despre reducerea funcției deținute de vicedirector general administrare.

În acest context, a precizat că și de data acesta s-a admis un fals, deoarece nici în structura organizatorică și nici în statele de personal ale ÎS „CRIS „Registru” nu exista o asemenea funcție.

La 13 martie 2016, formal i-a fost adusă la cunoștință o listă de funcții vacante din care trebuia să-și aleagă o funcție, însă în această listă intenționat nu figura și cea de șef Direcție generală juridică, resurse umane și organizare internă, funcție vacantă la moment, pe care a acceptat-o, însă nu i s-a propus, fapt confirmat prin înscrierea pe care a făcut-o și pentru ce s-a semnat.

Tot atunci, i-a fost adus la cunoștință și ordinul nr. 127p din 13 martie 2016 cu privire la încetarea contractului individual de muncă cu salariații, prin care a fost concediat de la serviciu.

A considerat că a fost concediat nelegitim, angajatorul nu a respectat în privința lui normele legale de bază și anume, art. 86-88, 183 Codul muncii, ce reglementează aspectele procedurale privind concedierea salariaților în legătură cu reducerea statelor de personal la unitate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5 lit.k), 9 alin. (1) lit.n), 56, 87-89, 90 alin. (2)-(4), 183, 184, 327-331, 354, 355 Codul muncii, art. 5, 94-96, 166-167, 239-241 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinului ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă prin care a fost concediat în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, cu obligarea pârâtului să efectueze rectificările în acest sens în carnetul de muncă, restabilirea la muncă în funcția anterior ocupată de vicedirector general administrare al ÎS „CRIS „Registru”, obligarea pârâtului să introducă în structura organizatorică și în statele de personal a ÎS „CRIS „Registru” funcția de vicedirector general administrare, repararea prejudiciului material cauzat ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, prin achitarea unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, începând cu ziua ce succede data concedierii – 13 martie 2017 și până la data emiterii hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral prin achitarea unei despăgubiri egale cu cuantumul a trei salarii medii lunare, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 7 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost înlocuit pârâtul ÎS „CRIS „Registru”, cu succesorul lui în drepturi procedurale IP „Agenția Servicii Publice”.

Prin hotărârea din 5 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea integral.

Prin decizia din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Alexandru Lipcan, reprezentat de avocatul Anatol Lupașcu, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost anulat ordinul emis de ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă cu Alexandru Lipcan în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, cu restabilirea lui Alexandru Lipcan în funcția deținută anterior de vicedirector general administrare și efectuarea rectificărilor în carnetul de muncă.

A fost încasat din contul IP „Agenției Servicii Publice” (succesor în drepturi al ÎS „CRIS „Registru”) în beneficiul lui Alexandru Lipcan prejudiciul material pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 13 martie 2017 până la 7 noiembrie 2019 potrivit prevederilor legale, prejudiciul moral în sumă de 15 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

La 13 ianuarie 2020, IP „Agenția Servicii Publice” a declarat recurs împotriva deciziei din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe sau remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o nefondată și pasibilă anulării.

A atenționat că prin ordinul nr. 124p din 10 martie 2017 cu privire la transferul salariaților la o altă muncă, Alexei Ușurelu a fost transferat din funcția de șef al Direcției juridice și resurse umane în funcția de șef al Direcției generale juridice,

resurse umane și organizare internă, iar Radu Cherdivară, din funcția de șef-adjunct al Direcției juridice și resurse umane în funcția de șef al Direcției juridice și resurse umane.

Ordinul respectiv, instanța de apel l-a declarat lovit de nulitate absolută pentru caracterul fictiv al acestuia, respectiv un act juridic, care după cum susține instanța de apel, este lovit de nulitate absolută.

În circumstanțele nominalizate, a considerat recurenta că instanța de apel în mod obligatoriu urma să-i atragă ca intervenienți în dosarul respectiv pe Radu Cherdivară și Alexei Ușurelu, or ordinul respectiv îi vizează direct pe persoanele în cauză, în asemenea circumstanțe urmează a fi stabilit, în ce funcții au activat persoanele menționate, dacă instanța a constatat nulitatea ordinului de transfer al acestora în alte funcții și ce consecințe produc actele semnate de aceștia în cadrul exercitării funcțiilor în baza ordinului declarat nul de către instanța de apel.

A menționat că odată cu devenirea vacantă (3 martie 2017) a funcției de șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă, în aceeași zi, reieșind din competența, stagiul de muncă și profesionalism această funcție a fost propusă lui Alexei Ușurelu.

Așadar, prin cererea sa din 10 martie 2017, Alexei Ușurelu acceptând funcția respectivă a solicitat transferul său în funcția de șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă.

Prin urmare, acordul lui Alexandru Lipcan, exprimat prin mențiunea ultimului în scrisoarea ÎS „CRIS „Registru” nr. 01/786 din 13 martie 2017, scrisoare prin care angajatorul în mod repetat i-a propus funcțiile vacante în cadrul instituției, nu putea fi satisfăcută pe motiv că această funcție deja era propusă și respectiv, acceptată de către Alexei Ușurelu, care începând cu 10 martie 2017 a purces la exercitarea funcției menționate.

A evidențiat că în cazul respectiv numai angajatorul este în drept de a decide cui din salariați care urmează să fie concediați să îi propună prin transfer funcția vacantă, ținând cont de cerințele art. 49 alin. (1) Codul muncii.

A relevat că, faptul că la 10 martie 2017 directorul ÎS „CRIS „Registru” nu era în țară, nu înseamnă că ordinul nr. 124p din 10 martie 2017 nu a fost semnat de către director și nici într-un caz funcția de șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă, devenită vacantă la 3 martie 2017 nu putea fi propusă lui Alexandru Lipcan, cel puțin din motivul că ultimul practic nu a activat în cadrul ÎS „CRIS „Registru” și respectiv, nu are nicio calificare în ceea ce ține de activitatea acestei instituții.

A mai notat că la 9 noiembrie 2016, directorul ÎS „CRIS „Registru”, Serghei Railean a emis ordinul nr. 538 cu privire la reducerea statelor de personal și tot în aceeași zi a emis ordinul nr. 692p cu privire la preavizarea salariaților despre reducerea funcției din statele de personal.

Astfel, ordinele menționate au fost aduse la cunoștința intimatului în aceeași zi fapt ce se confirmă prin semnăturile ultimului aplicate pe ordinele respective.

Totodată, a remarcat că, deși intimatul a cunoscut despre ordinele în cauză, nu le-a contestat sau nu a sesizat consiliul de administrare al ÎS „CRIS „Registru”

despre, așa cum susține intimatul, faptul că directorul ÎS „CRIS „Registru”, Serghei Railean nu a executat întocmai hotărârile sale.

La 16 martie 2020, Alexandru Lipcan a depus referință la recursul declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil.

La 20 martie 2020, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Lipcan, reprezentat de avocatul Anatol Lupașcu a mai depus o referință la recursul declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, prin care a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la adresa electronică a recurenteii la data de 11 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 ianuarie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul *din alte motive*, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, conform contractului individual de muncă nr. 4462 din 30 martie 2010, încheiat între ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și Alexandru Lipcan, precum și în baza ordinului ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 95p din 30 martie 2010, Alexandru Lipcan a fost angajat în funcția de vicedirector general administrare în cadrul ÎS „CRIS „Registru” (f. d. 62-66 vol. I).

Prin ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr. 374 din 9 august 2011, Alexandru Lipcan a fost concediat din funcția de vicedirector general administrare a ÎS „CRIS „Registru”, ordinul fiind contestat în instanța de judecată de către Alexandru Lipcan.

La 26 ianuarie 2015, întru executarea imediată a hotărârii din 26 ianuarie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, a fost emis ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr. 37p „Cu privire la executarea deciziei judecătorești privind restabilirea la serviciu a lui Alexandru Lipcan în funcția anterior ocupată de vicedirector general administrare”.

Prin decizia din **1 octombrie 2015** a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 26 ianuarie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău a rămas în vigoare în partea ce ține de restabilirea la serviciu a lui Alexandru Lipcan, devenită irevocabilă prin încheierea din **27 ianuarie 2016** a Curții Supreme de Justiție.

Este cert și faptul că prin ordinul ÎS „CRIS „Registru”, nr. 538 din **9 noiembrie 2016** cu privire la reducerea statelor de personal, a fost redusă funcția de vicedirector general administrare, deținută de Alexandru Lipcan (f. d. 7 vol. I).

Se mai constată că, prin ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr. 692-P din **9 noiembrie 2016**, Alexandru Lipcan a fost preavizat despre reducerea funcției deținute de vicedirector general administrare (f. d. 57 vol. I).

Iar prin ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din **13 martie 2017** privind încetarea contractului individual de muncă, Alexandru Lipcan a fost concediat în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii (f. d. 52 vol. I).

Înaintând acțiunea în judecată împotriva ÎS „CRIS „Registru”, Alexandru Lipcan a solicitat anularea ordinului ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă prin care a fost concediat în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, cu obligarea pârâtului să efectueze rectificările în acest sens în carnetul de muncă, restabilirea la muncă în funcția anterior ocupată de vicedirector general administrare al ÎS „CRIS „Registru”, obligarea pârâtului să introducă în structura organizatorică și în statele de personal a ÎS „CRIS „Registru” funcția de vicedirector general administrare, repararea prejudiciului material cauzat ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, prin achitarea unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, începând cu ziua ce succede data concedierii – 13 martie 2017 și până la data emiterii hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral prin achitarea unei despăgubiri egale cu cuantumul a trei salarii medii lunare, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o integral.

Judecând apelul declarat de către Alexandru Lipcan, reprezentat de avocatul Anatol Lupașcu, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea parțial, a anulat ordinul emis de ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă cu Alexandru Lipcan în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, cu restabilirea lui Alexandru Lipcan în funcția deținută anterior de vicedirector general administrare și efectuarea rectificărilor în carnetul de muncă și a încasat din contul IP „Agenției Servicii Publice” (succesor în drepturi al ÎS „CRIS „Registru”) în beneficiul lui Alexandru Lipcan prejudiciul material pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada de la 13 martie 2017 până la 7 noiembrie 2019 potrivit prevederilor legale, prejudiciul moral în sumă de 15 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 7 000 de lei. În rest, a fost respinsă acțiunea.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs relevă că, deși instanța de apel corect a ajuns la concluzia temeinicii parțiale a acțiunii, concluziile instanței de apel

expuse în motivarea deciziei sunt în contradicție cu prevederile normelor de drept material, fapt ce dictează casarea deciziei instanței de apel.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, potrivit cărora concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal din unitate.

În interpretarea corectă a normei de drept enunțate, este de înțeles că concedierea salariatului în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate are loc în cazul în care nu este posibil transferul salariatului cu acordul lui la un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective. Desfacerea contractului individual de muncă este posibilă cu condiția că salariatul nu avea dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru.

În același timp, incidența speței au și prevederile art. 88 alin. (1) lit. c) Codul muncii, care stipulează expres că angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin. (1) lit. b) și c)) doar cu condiția că odată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective (cu condiția că astfel de loc de muncă (funcție) există la unitate, iar salariatul preavizat întrunește cerințele necesare pentru suplinirea acestuia).

Din sensul normei de drept citate, rezultă că odată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, angajatorul va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective. Obligația respectivă vizează, în primul rând, cazurile când locul vacant există, în al doilea rând cazurile când persoana corespunde cerințelor de funcție pentru locul vacant (o astfel de corespundere se constată prin compararea calificărilor salariatului, comunicate serviciului personal, cu atribuțiile și competențele din instrucțiunile de funcție sau fișele de post).

Mai cu seamă că obligația de a propune vizează toate locurile de muncă vacante existente, nefiind îndeajuns propunerea unui singur loc, precum și nu este unică, fiind reînnoită, pe toată perioada de preaviz, la apariția locurilor vacante noi.

Cu referire la dispozițiile enunțate, instanța de recurs constată că deși prin ordinul nr. 692-P din 9 noiembrie 2016 a ÎS „CRIS „Registru”, Alexandru Lipcan a fost preavizat despre reducerea funcției deținute de vicedirector general administrare, fiindu-i acordat săptămânal fiecare zi de „vineri” ca zi lucrătoare cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă, ÎS „CRIS „Registru” nu i-a propus lui Alexandru Lipcan un alt loc de muncă (funcție) vacant în cadrul unității respective (f. d. 57 vol. I).

În acest sens este de menționat că atât la data de 9 noiembrie 2016, data preavizării lui Alexandru Lipcan, cât și ulterior, până la data eliberării din funcție Alexandru Lipcan deținea dreptul de a pretinde ocuparea unui loc de muncă în subdiviziunile ÎS „CRIS „Registru”, iar ÎS „CRIS „Registru” avea obligația legală

de a propune lui Alexandru Lipcan un loc de muncă, ținând cont de specialitatea, profesia, calificarea și funcția deținută.

Astfel fiind, în speță, de remarcat că la data de 3 martie 2017, adică până la data de 13 martie 2017, când a fost adoptat ordinul nr. 127p privind încetarea contractului individual de muncă cu Alexandru Lipcan în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, a devenit vacantă funcția de șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă, în cadrul ÎS „CRIS „Registru”.

Angajatorul, deși avea obligația de a propune lui Alexandru Lipcan toate locurile de muncă vacante existente sau ulterior apărute până la eliberarea sa din funcție, la data de 10 martie 2017 prin ordinul nr. 124p al ÎS „CRIS „Registru” cu privire la transferul salariaților la o altă muncă, Alexei Ușurelu a fost transferat din funcția de șef al Direcției juridice și resurse umane în funcția de Șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă în cadrul ÎS „CRIS „Registru”, iar Radu Cherdivară, care activa în funcția de șef adjunct al Direcției juridice și resurse umane a fost transferat în funcția de șef al Direcției juridice și resurse umane (d. 187 vol. I).

Si numai la 13 martie 2017 lui Alexandru Lipcan i-a fost adus la cunoștință un șir de funcții vacante, pe care ultimul le-a refuzat, fiind de acord doar cu funcția de șef Direcție generală juridică, resurse umane și organizare internă în cadrul ÎS „CRIS „Registru”, care, de altfel, nu a fost inclusă în lista funcțiilor vacante și care nu i-a fost propusă acestuia (f. d. 10-12 vol. I).

Față de cele relevate, se distinge că concedierea lui Alexandru Lipcan din funcția de vicedirector general administrare al ÎS „CRIS „Registru” a avut loc cu încălcarea prevederilor art. 88 alin. (1) lit. c) Codul muncii, fapt ce indică indubitabil la ilegalitatea ordinului ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 cu privire la concedierea lui Alexandru Lipcan în legătură cu reducerea statelor de personal.

Ca consecință, constatările respective resping argumentul IP „Agenției Servicii Publice” din recurs precum că funcția de șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă, devenită vacantă la 3 martie 2017 nu putea fi propusă lui Alexandru Lipcan, din motiv că acesta nu are nicio calificare în ceea ce ține de activitatea acestei instituții.

Or, aceste calificative urmau a fi examinate în situația în care funcția dată era inclusă în lista celor vacante și propusă salariatului, ca urmare a acceptării de către acesta, și respinsă.

Prin urmare, chestiunea dacă persoana corespunde cerințelor de funcție pentru locul vacant, trebuie constatată prin compararea calificărilor salariatului, comunicatelor serviciului personal, atribuțiilor și competențelor din instrucțiunile de funcție sau fișele de post, astfel că sarcina probației îi revine angajatorului, care este obligat să dovedească temeinicia și legalitatea acțiunilor sale.

În conexiunea celor relatate, fiind stabilit cu certitudine că eliberarea lui Alexandru Lipcan din funcție a avut loc cu încălcarea prevederilor legale, acesta urmând a fi restabilit în funcția deținută anterior, la caz, instanța de recurs reține prevederile art. 90 alin. (1) potrivit cărora în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Conform art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Astfel fiind, urmare a declarării nule a ordinului ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 cu privire la concedierea lui Alexandru Lipcan în legătură cu reducerea statelor de personal și restabilirea lui Alexandru Lipcan în funcția anterior deținută de vicedirector general administrare a ÎS „CRIS„Registru”, prin prisma normelor de drept enunțate, instanța de recurs consideră necesar de a încasa de la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan prejudiciul material sub formă de salariu pentru perioada absenței forțate de la muncă.

Din materialele dosarului rezultă că salariul mediu lunar a lui Alexandru Lipcan calculat, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004, la data concedierii 13 martie 2017 a constituit 11404,26 de lei, iar salariul mediu pentru o zi calendaristică constituind 387,90 de lei, fapt ce se confirmă prin certificatul nr. 06/140 din 17 iulie 2018 eliberat de către IP „Agenția Servicii Publice” (f. d. 84 vol. I).

Reieșind din prevederile enunțate și circumstanțele stabilite, instanța de recurs constată că salariul pentru perioada absenței forțate de la lucru a lui Alexandru Lipcan, ce cuprinde data concedierii 13 martie 2017 până la 7 noiembrie 2019, și care urmează a fi încasată de la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan constituie suma de 364 237 de lei.

Conform art. 329 alin. (1) și (2) din Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Totodată, conform art. 90 alin. (2) lit. c) și alin. (3) Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Cu referire la normele precitate, având în vedere că Alexandru Lipcan a fost eliberat din funcția de vicedirector general administrare a ÎS „CRIS „Registru”

ilegal, și astfel i s-a îngrădit dreptul de a munci, Colegiul consideră necesar de a admite parțial cerința lui Alexandru Lipcan cu privire la repararea prejudiciului moral și de a încasa din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui suma de 15 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Alexandru Lipcan prin achitarea unei despăgubiri egale cu cuantumul a trei salarii medii lunare, ceea ce în speță ar constitui suma de 34 212 de lei, este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Sub un alt aspect, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge cerința lui Alexandru Lipcan cu privire la obligarea pârâtului să introducă în structura organizatorică și în statele de personal a ÎS „CRIS „Registru” funcția de vicedirector general administrare.

Și asta deoarece, instanța de judecată nu are o astfel de competență, aceasta constituind o oportunitate a angajatorului.

În același timp, în conformitate cu dispozițiile art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Iar în conformitate cu dispozițiile art. 96 alin. (1), (11) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Raportând aceste prevederi legale la circumstanțele cauzei, instanța de recurs consideră că încasarea din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan a sumei de 7000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică acordată de către avocatul avocatul Anatol Lupașco, în baza mandatului seria MA nr. 0821111 și confirmate prin bonul de plată seria EN nr. 740906 din 14 ianuarie 2019, s-ar egala cu cheltuieli necesare și rezonabile pentru acordarea asistenței juridice în prezentul litigiu.

În susținerea acestei opinii se va nota și jurisprudența CtEDO (cauza Iatridis contra Greciei) care constată că la determinarea cheltuielilor și plăților de rambursare reclamate, instanța apreciază dacă aceste cheltuieli au fost reale, necesare și rezonabile referitor la mărimea lor, numărul orelor de muncă a reprezentantului, precum și tariful aplicat per oră.

Astfel fiind, cele relatate indică cu certitudine la netemeinicia hotărârii primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii.

În același timp, instanța de recurs relevă că, deși instanța de apel, întru stabilirea netemeinicii hotărârii primei instanțe, just a apreciat ca ilegale acțiunile ÎS „CRIS „Registru” cu privire la concedierea lui Alexandru Lipcan în legătură cu reducerea statelor de personal, pe de altă, într-un mod abuziv, s-a expus cu privire la ilegalitatea ordinului ÎS „CRIS „Registru” nr. 124p emis la 10 martie 2017 cu privire

la transferul lui Alexei Ușurelu în funcția de șef al Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă, constatând că acesta este lovit de nulitate absolută pentru caracterul său fictiv.

Or, prin declararea nulității ordinului menționat de către instanța de apel se încalcă drepturile persoanelor terțe, care nu au fost atrase în proces.

Drept urmare, având în vedere că concluziile instanței de apel expuse în motivarea deciziei sunt în contradicție cu prevederile normelor de drept material, se impune casarea integrală a deciziei instanței de apel.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul din alte motive, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, prin care de a anula ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă cu Alexandru Lipcan în temeiul art.86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, de a-l restabili pe Alexandru Lipcan în funcția anterior deținută de vicedirector general administrare al ÎS „CRIS „Registru” și de a obliga IP „Agenția Servicii Publice” să efectueze rectificările în carnetul de muncă a lui Alexandru Lipcan, de a încasa din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan salariu pentru perioada absenței forțate de la muncă pentru perioada 13 martie 2017 până la data de 7 noiembrie 2019, în sumă de 364 237 de lei, suma de 15000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 7000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Lipcan se respinge.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Se casează integral decizia din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 5 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Lipcan împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Lipcan împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

Se anulează ordinul Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 127p din 13 martie 2017 privind încetarea contractului individual de muncă cu Alexandru Lipcan în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii.

Se restabilește Alexandru Lipcan în funcția anterior deținută de vicedirector general administrare al Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și se obligă Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” să efectueze rectificările în carnetul de muncă a lui Alexandru Lipcan.

Se încasează din contul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan salariu pentru perioada absenței forțate de la muncă pentru perioada 13 martie 2017 până la data de 7 noiembrie 2019, în sumă de 364 237 (trei sute șaiszeci și patru mii două sute treizeci și șapte) de lei, cu reținerea din această sumă a plăților obligatorii la bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale.

Se încasează din contul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan suma de 15000 (cincisprezece mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Alexandru Lipcan suma de 7000 (șapte mii) de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Lipcan se respinge.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu